

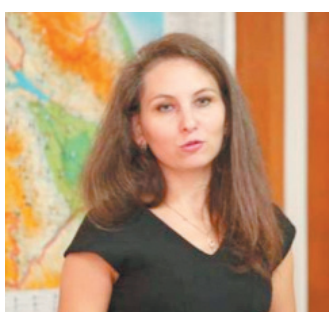
Azərbaycanda əsrlər boyu formalaşmış tolerantlıq mühiti bu gün dövlət siyasətinə çevrilib

Bakı Slavyan Universitetinin (BSU) Müqəddəs Kliment Oxridski adına Sofiya Universiteti nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Dili və Mədəniyyəti Mərkəzinin müdiri Sofiya Şıqayeva-Mitreska AZƏRTAC-a məxsusi müsahibəsində Azərbaycanın multikultural dəyərlərin təbliği istiqamətində həyata keçirdiyi işlərdən, dövlətimizin mədəniyyətlərarası və dini konfessiyalararası dialoqu təşviq edən təşəbbüslərindən, bu sahədə Bolqarıstan dövləti ilə əməkdaşlıqdan danışib. Müsahibəni təqdim edirik:

- *Azərbaycan tərəfindən multikultural dəyərlərin qorunması və təşviqi istiqamətində görülən işləri necə qiymətləndirirsiniz?*

- Mən Azərbaycanın multikultural mühitini daxildən tanıyıram, çünki Azərbaycanda doğulub böyümüşəm. Azərbaycan tatarı olaraq deyə bilərəm ki, biz - müxtəlif millətlər həmişə bir yerdə tolerantlıq və dostluq şəraitində yaşamışıq, bir-birimizin adət-ənənələrinə hörmətlə yanaşmışıq. Qarşımızda olan insanın hansı millətdən olduğu və ya hansı dinə etiqad etdiyi bizim üçün heç vaxt vacib deyildi, insanın özü əhəmiyyətli idi. Buna görə də mənim Azərbaycanın tolerant ölkə olduğunu deməyə tam haqqım var. Azərbaycanın multikultural dəyərlərinin qorunması və onların dünyada təbliği çox mühumdür. Azərbaycanda əsrlər boyu formalaşmış tolerantlıq mühiti bu gün dövlət siyasətinə çevrilib və Prezident İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu siyasətin reallaşdırılmasını uğurla davam etdirir. Bu siyasət strateji ardıcılıqla qurulmuş bir modeldir və həm regional, həm də global səviyyədə nümunəvi xarakter daşıyır.

Azərbaycan tatar kimliyimi qorumaq, öz dilimi və mədə-

- Azərbaycanın mədəniyyətlərarası və dinlərarası dialoqun təşviqinə yönəlmiş dövlət təşəbbüsləri ölkəmizin humanitar diplomatiyasının ən mühüm istiqamətlərindən biridir. Keçirilən təşəbbüslər ölkədə

forumları, Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq forumları, UNESCO, ICESCO və digər təşkilatlarla mədəniyyətlərarası dialoq sahəsində keçirilən birgə konfranslar və layihələr ölkəmizin mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafına verdiyi töhfəni artırmaqla yanaşı, humanitar sahədə Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş kimi öz mövqeyini möhkəmləndirməsinə tökan verir.

Qeyd etmək lazımdır ki, bu forumlar ancaq dövlət başçıları, yox, həmçinin alimləri, mədəniyyət və din xadimlərini bir araya gətirən məkandır. Onlar da öz növbəsində müxtəlif ölkələr arasında humanitar körpü rolunu təşviq edib, qarşılıqlı anlaşmanın və etimadın genişlənməsinə mühüm təsir göstərirlər. Bu təşəbbüslərin hər biri beynəlxalq arenada Azərbaycanın multikulturalizm modelini nümayiş etdirərək ölkəmizi

tolerant mühitin qorunmasına və bu sahədə aparılan siyasətə daha çox diqqət cəlb edir, bununla da beynəlxalq müstəvidə Azərbaycan modelini nümunəvi model kimi tanıdır.

Qeyd etdiyim kimi, Azərbaycanın ərazisi həmişə müxtəlif xalqların, dillərin və dinlə-

global humanitar proseslərin fəal iştirakçısına çevirir.

- *Azərbaycanla Bolqarıstanın multikultural sahədə əməkdaşlığı necədir, bolqarlar Azərbaycanın bu istiqamətdə həyata keçirdiyi siyasəti necə qiymətləndirirlər?*

- Həm Azərbaycanda, həm Bolqarıstanda müxtəlif etnik və dini icmalar yaşayır, bu baxımdan da müxtəlifliyin və mədəni irsin qorunması hər iki ölkə üçün vacib məsələdir. Azərbaycan və Bolqarıstan arasında multikultural siyasət sahəsində əməkdaşlığın gücləndirilməsi təcrübə mübadiləsi formatında çox aktiv həyata keçirilir. Bolqarıstan rəsmiləri, alimlər və digər yüksək vəzifəli şəxslər Azərbaycan tərəfindən yüksək səviyyədə təşkil edilən forum və seminarlarda iştirak edirlər. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində mədəniyyət və təhsil sahələrində müxtəlif layihələr, elmi konfranslar və mübadilə proqramları da həyata keçirilir. Bu isə ölkələr arasında mədəni dialoqu daha da möhkəmləndirir. Bolqarıstanda Azərbaycan multikulturalizmi fənninin tədris olunduğu zamandan etibarən bolqar akademik dairələri Azərbaycanın multikultural siyasəti barədə daha çox məlumatlıdılar. Xüsusilə Azərbaycanın etnik və dini azlıqların hüquqlarının qorunması, mədəni müxtəlifliyin təşviqi və tolerantlığın təmin olunması sahəsindəki siyasəti müsbət qiymətləndirilir. Bundan başqa, qeyd etdiyim kimi, Azərbaycanın Bolqarıstandakı səfirliyi, Azərbaycan Dili və Mədəniyyəti Mərkəzi və digər əlaqədar qurumlar tərəfindən Bolqarıstanda təşkil edilən tədbirlər, mühazirələr və "dəyirmi masa"lar bolqar ictimaiyyətinə Azərbaycanın multikultural dəyərlərinin və zəngin mədəni irsinin geniş şəkildə tanınmasına mühüm töhfə verir.

Bu sahədə Azərbaycanda keçirilən Beynəlxalq Multikulturalizm Gənclər Forumunu da qeyd etmək lazımdır. Bu forum dünyanın hər guşəsindən, o cümlədən Bolqarıstandan, müxtəlif etnik və din nümayəndələrini bir araya yığaraq onları Azərbaycanın tolerantlıq mühiti ilə tanış edir və bu istiqamətdə dünyagörüşünü zənginləşdirir. Beləliklə, həyata keçirilən fəaliyyət ölkələrimiz arasında iki-tərəfli əlaqələri genişləndirir və mədəni müxtəlifliklər sahəsində dialoqu təşviq edir.

niyyətini yaşatmaq üçün ölkədə mənə hər zaman geniş imkanlar verilib. Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanda yaşayan müxtəlif etnik və dini icmaların hüquqları, onların mədəniyyətini, dilini və adət-ənənələrini qorumaq azadlığı dövlətimizin 1995-ci ildə qəbul edilmiş əsas qanunu olan Konstitusiyaya və digər normativ aktlarla təmin edilir.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan dini-mənəvi irsə qayğı ilə yanaşan bir ölkədir, bütün dinlərə məxsus ibadətgahlar, o cümlədən məscid, kilsə və ya sinaqoq dövlət tərəfindən qorunur və bərpa edilir. Mədəni irsin qorunmasına dair həyata keçirilən müxtəlif layihələr də Azərbaycan xalqının, bu ərazidə yaşayan bütün millətlərin irsini əhatə edir.

Xaricdə dərs deyərək mən Azərbaycanın multikultural dəyərlərini tələbələrime öz nümunəm əsasında təqdim edirəm və bu çoxmədəniyyətçilik sahəsində olan təcrübə onların xüsusi marağına səbəb olur. Mənim nümunəm onlara bu prosesin praktiki tərəfini göstərir və ölkəmizdə mövcud olan müsbət modeli nümayiş etdirməyə imkan verir.

Beləliklə, bu gün Azərbaycan dünyada təkcə tolerantlıq nümunəsi kimi tanınmır, həm də multikultural dəyərləri global məkanda təşviq edən aparıcı aktorlardan biri kimi çıxış edir.

- *Azərbaycan dövlətinin mədəniyyətlərarası və dini konfessiyalararası dialoqu təşviq edən təşəbbüsləri barədə nə deyə bilərsiniz? Eyni zamanda Bolqarıstan ilə bu sahədə əməkdaşlıq necə həyata keçirilir?*

rin yanaşı yaşadığı məkan olub, aparılan dövlət siyasəti isə bizim bu tarixi ənənələrimizi indiki zamanın tələblərinə uyğun şəkildə davam etdirir.

Bu siyasəti uğurla həyata keçirmək üçün Azərbaycanda 2014-cü ildə Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi yaradılıb və yarandığı gündən bu struktur həm ölkədə, həm də xaricdə, o cümlədən Bolqarıstanın Müqəddəs Kliment Oxridski adına Sofiya Universitetində multikulturalizm fənnini tədris edərək elm və təhsilin inkişafına mühüm töhfə verir, bundan əlavə mədəniyyət və din istiqamətində beynəlxalq layihələr də həyata keçirir. Onların arasında Azərbaycanın Bolqarıstandakı səfirliyi, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi və BSU-nun Sofiya Universitetində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Dili və Mədəniyyəti Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə Sofiyada keçirilən "Qafqaz Albaniyasının irsi: Azərbaycanda multikulturalizm ənənələri" mövzusunda fotosərgi və "dəyirmi masa"-nı xüsusilə qeyd etmək istərdim. Ən uğurlu layihələrdən biri xarici tələbələr üçün Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi tərəfindən təşkil edilən yay və qış məktəbləridir. Tələbələrəm bir tərəfdən Azərbaycanın tolerant ölkə olması barədə dərs zamanı məndən eşidirlər, həmçinin özləri şəxsən ölkəmizi ziyarət edəndən sonra öyrəndiklərini praktikada öz gözləri ilə görür və Bolqarıstana qayıdarkən bu məlumatı paylaşırlar, bu da ölkəmizin multikulturalizm modelinin təşviqinin parlaq nümunəsidir.

Son illər ərzində keçirilən Bakı Beynəlxalq Humanitar